

tíðindablaðið

Leysasøla: 6,- kr.
65. árg.

sosialuvin

frælsi
javnaður
brøðralag

5 ferðir um vikuna

Nr. 201 ★ hósdagur 22. oktober 1992

Bátar soknir

Mynd: Harald Petersen

EINGIN LÆT LÍV

Sylvan Jakobsen úr Klaksvík brendist í beinið, tá eldur kom í bátin í Haraldsundi. Elibert Jacobsen úr Fuglafirði slapp í bjargingingarbátin, tá bátur hansara bar við land norðan fyri Oyndarfjørð

SÍÐA 3

Plássbileggingin Verður ov dýr

sigur strandferðslustjórin
SÍÐU 6 & 7

ARBEIÐSGEVARARNIR:

Farvæl

yvir- tíð

SÍÐU 8

Nýggjur lønarsáttmáli er longu liðugur og klárur – frá arbeiðsgevaranna síðu. Og í honum verður mælt til at strika yvirtíðina, eins og sum minni samsýning verður latin fyri ólagaliga arbeiðstíð. – Hetta skapar meira arbeiði, samstundis sum hvør einstakur varðveitir sína inntøku, sigur Føroya Arbeiðsgevarafelag

BRETSKI SAMRÁÐINGARLEIÐARIN:

OKKARA KRØV ERU RÍMULIG

SÍÐU 12

Ósemjan um markið snýr seg um olju og gass

Hvást talan er um reint lögfrøðiligar spurningar, so snýr ósemjan millum føroyingar og bretar um markið millum londini seg í stóran mun um komandi rættin til møguligar stórar olju- og gasskeldur í undirgrundini.

David Anderson, leiðari í bretska samráðingarnevndini sigur við Sosialin, at verandi markið, sum bretar nú ikki longur vilja góðkenna, gongur tvørtur um oljuøki.

Hann heldur, at tað kann fáa stóran týðning fyri bæði Føroyar og Bretland, um endaliga markið verður sett, tí tá verður lættari hjá londunum at gera sáttmálar og lata lisensir til oljufeløgin, sum tá fáa arbeiði til endaliga ásetta markið millum londini.

Í gjár vóru samráðingar millum Føroyar/Danmark og Bretland um markið millum Føroyar og Bretland. Hetta er fyrstu ferð, at fundur hevur verið í Føroyum um henda stóra spurningin. Ein mannsterk bretska sendinevnd møtti úti í Tinganesi gjáramorgunin. Har hittu vit formannin í nevndini, David Anderson, sum starvast í bretska uttanríkisráðnum í London.

Hann hevur lutikið í samráðingunum við føroyingar nú í nøkur ár og tekur sær annars av øllum teimum samráðingum, sum bretar hava við onnur

lond um mark og rættin til undirgrund.

Hvørja viðmerking hevur hann til vreiði og ónøgd føroyinga við viðgongdu bretska krøvini til ein part av tí øki, ið føroyingar meta sum sítt!

-Eg haldi ikki, at tit hava grund til at vera ónøgv ella ill inn á okkum bretar. Vit seta bert fram okkara meining og hon er grundað á altjóða reglur og lóg. Vit biðja ikki um annað enn júst altjóða lóg heimildir okkum.

David Anderson sigur víðari, at eins og føroyingar og danir hava gjørt síni sjónarmið galdandi,

Føroyingar, danir og bretar á veg út í Tinganes at avgera markið millum Føroyar og Bretland. Mynd kalmar

David Anderson formaður í samráðingarnevndini: -Okkara krøv eru í samsvar við altjóða lóg. Mynd kalmar

so hava bretar gjørt sama í sambandi við, hvar undirgrundarmarkið skal liggja.

Olja og gass

Uppá fyrispurning um tað er oljuídnadurin í Bretlandi, sum hevur skundað undir hesar samráðingar og hevur lagt upp til viðgongdu bretska krøvini sigur David Anderson, at tað er greitt, at bretar hava stóran áhuga fyri undirgrundini í umrødda øki m.a. út frá vónunum um at finna olju og gass.

-Vit royna at fáa avtalar við allar okkara grannar um slík mál og hava nýliga samráðst við Belgia og Frakland um markið í

syðra parti av Norðsjónum og við Írland um markið í Írsku havinum og vestan fyri Skotland. Samráðingar um við føroyingar eru tí partur av eini heildargongd og nú restar bert føroyski parturin, har vit vóna at finna eina loysn eisini.

David Anderson viðgongur, at bretar fegnir vilja hava spurningin um markið greiddan, tí tað vil gera, at ikki bert bretar men eisini føroyingar

Halgir W. Poulsen vísir bretska samráðingarmanninum á hesa minnispláú, beint áðrenn samráðingarnar skuldu byrja í Tinganesi í gjár. Mynd kalmur

722 tekningar á framsýning:

Føroysk børn og mannarættindi

William Makage – lögreglan skeyt hann 10. mai 1991

Suðurafrika

Í Suðurafrika hava børn og ungfólk verið illa viðfarn bæði tí at tey hava verið undir illgruna fyri at stuðla African National Congress (ANC) og aðrar felagsskapir, ið vóru bannaðir, og tí at tey hava sæð onnur børn verða álopin av lögregluni. Í minsta lagi try fólk, ið sóu tá lögreglan legði í og drap tann 15 ára gamla Eugene Mbulawa, eru deyð undir lögnum umstøðum. Ein av hesum trimum er tann 16 ára gamli William Makage, sum varð fongslaður í juli 1990. Meðan hann sat í fongsi, sá hann lögreglumenntu buka Eugene Mbulawa, sum seinni doyði av løstunum. Eftir at William Makage var latin leysur, gav hann eiðsvoma frágreiðing til sakførarar um deyða Eugene Mbulawa. Sjey mánaðir seinni fekk Amnesty International at vita, at William Makage krógvaði seg av tí at hann var bangin fyri lívinum.

Tann 8. mai 1991 varð William handtúkin og settur fastur á Carletonville lögreglustoðini í Transvaal. Dagin eftir greiddi hann einum øðrum fanga, Mongi Mogale, frá, at teir fyra lögreglumenntu, ið høvdu handtúkið hann, vóru farnir við honum á eitt oyðið stað, eftir øllum at døma at drepa hann, men »teir fóru at skeldast sínámillum, so endin varð at teir drupu meg ikki«. William segði eisini við Mongi Mogale, at hann væntaði ikki at vera á lívi dagin eftir, og bæð hana heilsa familjuni frá sær. Um náttina segði ein lögreglumaður henni, at William Makage var fluttur á Welverdiend lögreglustoðina, har teir fóru at taka hann av dögum. Klokkan trý um morgunin tann 10. mai segði tann sami lögreglumaður henni at William var deyður.

Sambært frágreiðingunum hjá lögregluni varð William skotin tá hann royndi at flýggja, men tá hann varð funnin var hann skotin í hövdið og bakbundin. So seint sum í juli 1992 var eingin kanning gjord av umstøðunum við deyða hansara.

Benjamin Modisi, 13 ára gamal, lögreglan sparkaði hann í andlitid og á kroppin í mars 1991

Nú er teknikkappingin hjá Amnesty International, Føroya Deild liðug og undirtøkan hevur verið sera góð.

722 tekningar komu inn, og tað er skiligt, at bæði í heimum og skúlum hevur verið tosað um mannarættindi.

Onkur skúli hevur gjørt rættuliga nógv burtúr, og hevur havt evnis dagar um hetta evnið.

Vit eru sera fegin um allar hesar tekningarnar og um at so nógv hava tosað um mannarættindi.

Allar tekningarnar verða víð á framsýningini í SMS í

døgnum 22.–24. oktober 1992.

Hósdagin 22. okt. 1992 kl. 16.00 verða tær 3 virðis-lønirnar handaðar og Martin Joensen syngur og spælir lög frá nýggja bandi sínum, sum kemur út í næstum.

Høvi verður eisini at síggja eina líta framsýning

um mannarættindabrot móti børnum og ungum runt um í heiminum og sjálvandi: Allar tær 722 tekningarnar, sum komu inn til kappingina.

Sakleys verða jagstræð:

Mannarættindabrot móti børnum og ungdómum

Sakloysi og verjuloysi eru eingin vernd móti yvirgangi. Í londum um allan heimin verða børn pínd, dripin og sett í fongslu uttan grund av umboðum fyri ríkisvaldið. Børn verða jagstræð og pínd av tí at tey verða mett sum vandamikil av sosialum ella politiskum grundum. Onnur børn verða fongslað ella pínd fyri at noyða foreldrini at viðganga seg sek í brotsverki, um, tey kanska ikki hava gjørt.

Tað er ikki nóg mikið at tykja synd í hesum børnum, tað hjálpir teimum ikki nógv. Neyðugt er at stríðast móti hesum yvirgangi móti verjuleysum børnum. Amnesty International væntar av limum sínum og øðrum við, at tey ikki lata slíkt um seg ganga.

Amnesty-vikan í ár verður frá 19. til 24. okt., og hesar dagararnar fer Amnesty International at avdúka mannarættindabrot móti børnum og ungfólki um all-

an heim.

Tey dømi, ið verða lýst, eru bert nøkur fá burtur úr hundradtals frágreiðingum um mannarættindabrot móti børnum, sum Amnesty International fær á hvørjum ári.

Børn kunnu ikki verja seg sjálvi, tað eru tey ov veik til, so myndugleikarnir áttu at vernd serliga vaknir, tá tað ræður um börni. Staðan er tíverri oftast óvugta. Tað er mangan teir umboðsmenn hjá myndugleikum-

um, ið júst hava til uppgávu at taka sær av børnum, ið eru teir ringastu at misnýta tey.

Um tú vilt vera við til at bøta um lagnuna hjá hesum óseku og verjuleysu børnum, kanst tú venda tær til Amnesty International Føroya deild at fáa gjøllari upplýsingar.

Framhald av síðu 12

kunnu gera sáttmálar og lata lisenis til oljufeløgini.

Hann sigur víðari, at ósemjan snýr seg um øki, har olja er funnin og har hon finst báðumegin upp-runliga setta markid, so kunnu vit semjast um eitt nýtt mark, so leutur tað upp fyri lønandi møguleikum hjá báðum partum.

David Anderson leggur tó afturat, at teir sum samráðingarnavn eru ikki undir nøkrum trýsti frá bretska oljuidnaðinum. Vit eru sinnadur at tosa um hesi viðurskifti á ein vinsælan, fríðaligan og skilgáðan hátt.

Feriupláss

Tit føroyingar eru okkara næsti granni í Atlantshavi, og vit vilja heldur enn fegnir hava gott samstarv við tykkum. Eg haldi vit kundu knýtt enn tættari bond og eg ivist onga løtu í, at land tykkara hevði

verið avbera gott feru-pláss fyri bretar.

David Anderson sigur seg vera sera hugtiknar av Føroyum. Hetta er fyrstu ferð hann vitjar og hevur hann serliga lagt merki til vøkru náttúruna og reina og óspilta umhvørvið, sum hann málbir seg.

Var beinleiðis flogsamband millum Bretland og oyggjar tykkara, so ivist eg ikki í, at nógvir bretar høvdu leitað her norður.

Men aftur til samráðingarnar. Er talan ikki í veruleikanum um ein dyst millum bretska leyvuna og føroysku músina spurdu vit David Anderson.

Her er als ikki talan um nakað stríð. Vit eru komnir higar fyri at tosa við tykkum á vinarligan hátt og royndu at fáa greiðu á tykkara sjónarmiðum umframt at fáa tykkum at skilja okkara sjónarmið.

Vit mugu so royndu at

finna eina loysn, sum báðir partar kunnu góðtaka. Hetta er so bert ein av mongu fundum um málið. Uppskot okkara er grundað á altjóða dómur, sum eru gjørdir aðrastaðni í heiminum út frá somu fyrirtøtum, sum eru galdandi her. Vit halda tí ikki, at vit krevja ov nógv. Vit fylgja bert gongdini aðrastaðni í heiminum sigur David Anderson at enda.

jan

Visti tú...

...at SMS FOTO hevur eina

Canon

lit-kopimaskinu, sum m.a. kann: **taka eitt patti úr einari ølla fleiri myndum og seta saman, sum tú vilt??**

SMS FOTO
Tlf. 19820

ælabogin

Tlf. 12120 · Sverrigøta 20

DESTROY BOTNPATENT

SKIPSMÁLING

TRÆVERJA

HUSAMÁLING

TJØRA

Penslar, rullur og onnur máliamboð